

STUDIJA SLUČAJA: ZA SANACIJU I ZATVARANJE DEPONIJE MALJEVAC 27 MILIONA

I: UVOD: Termoelektrana (TE) u Pljevljima je u vlasništvu Elektroprivrede Crne Gore (EPCG), a tokom njenog rada nastaje otpad pepela i šljake, koji se skladišti na deponiju Maljevac. Ova deponija je sagrađena daleke 1982. godine, na udaljenosti od dva kilometra od TE, a sedam kilometara od Pljevalja.¹

U prvoj i drugoj fazi deponija je podignuta do kote 813 metara nadmorske visine i to je trebalo da bude njena najviša kota. Međutim, EPCG je kasnije uvećala nasip do kote 832 metara nadmorske visine.

U periodu od 1982. pa sve do 2016., tj za 34 godine je na deponiju Maljevac odloženo između devet i deset miliona tona pepela i šljake. EPCG odavno najavljuje njeno zatvaranje i još 2010. godine je za sedam miliona eura od Rudnika uglja Pljevlja kupila lokaciju u Šumanima, na kojoj bi sagradila novu deponiju.²

Lokacija u Šumanima do tada je bila rudokop sa kojeg je vađen ugalj za potrebe rada TE i on je do 2010. godine bio potrošen, a prodajom tog zemljišta Rudnik uglja Pljevlja se oslobodio obaveze njegove rekultivacije.³ Međutim, EPCG više ne pominje da će u Šumanima graditi novu deponiju za odlaganje otpada, već kao novu lokaciju prikazuje Potrlicu, koja je u vlasništvu Rudnika uglja Pljevlja i trenutno je glavni rudokop sa kojeg se kopa ugalj za potrebe rada TE.

U periodu od 2012. godine EPCG je za sanaciju deponije Maljevac uložila najmanje devet miliona eura, dok njeno zatvaranje planira do 2021., do kada je najavila ulaganja od dodatnih 18 miliona eura.

II: ZA STABILIZACIJU BRANE MALJEVAC ZA DVIJE GODINE ULOŽENO 8,2 MILIONA EURA: Novembra 2012. godine EPCG je sa podgoričkom firmom „Bemax“ zaključila ugovor vrijedan blizu 8,2 miliona eura za stabilizaciju brane Maljevac.⁴ Za dvije godine, odnosno od kraja 2012. do kraja 2014. godine,⁵ podgorička firma je na brani Maljevac izvela ugovorene radove, koji su obuhvatili nasipanje šljunkovitih i kamenih materijala na kosini i boku brane, kao i produženje betonske konstrukcije atmosferskog kolektora.⁶

Cijena radova za stabilizaciju brane Maljevac 8,2 miliona eura

U decembru 2015. godine EPCG je zaključila ugovor o pružanju konsultantskih usluga za tehnička rješenja odlaganja nusprodukata sagorijevanja uglja na deponiji Maljevac.⁷ Vrijednost posla bila je oko 116 hiljada

¹ Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole (broj EPCG 10-00-70262 od dana 22. decembra 2016. godine), koji je podniet Agenciji za zaštitu životne sredine; pepeo i šljaka nastaju kao otpad tokom rada Termoelektrane Pljevlja

² Izveštaj o poslovanju Elektroprivrede Crne Gore za 2010. godinu, maj 2011. godine

³ Obaveza rekultivacije zemljišta propisana je Zakonom o rudarstvu (Sl.list CG broj 65/08)

⁴ Ugovor za izvođenje radova između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić i „Bemax“ doo Podgorica od dana 20. novembra 2012. godine

⁵ Avansna, pojedinačne i okončana situacija za izvođenje građevinskih radova na stabilizaciji brane Maljevac, broj odgovora MANS-a 15/80360 od dana 23. novembra 2015. godine, koji je dobijen od Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama

⁶ Tenderska dokumentacija 23-12 za otvoreni postupak javne nabavke za izbor najpovoljnije ponude za ustupanje izvođenja radova na stabilizaciji brane Maljevac u Pljevljima, broj 10-00-17230 od dana 27. aprila 2012. godine; Ugovor za izvođenje radova između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić i „Bemax“ doo Podgorica od dana 20. novembra 2012. godine

⁷ Ugovor o pružanju usluga broj 4466 od dana 02. decembra 2015. godine koji je zaključen između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić i Instituta za rudarstvo i metalurgiju Bor

eura,⁸ a dva mjeseca kasnije, odnosno u februaru 2016. sa „Energomontažom“ iz Beograda je zaključen ugovor vrijedan nepunih 750 hiljada za izmještanje dalekovoda sa dijela deponije Maljevac.⁹ U tu cijenu nije uračunat trošak za rješavanje imovinskih odnosa, a MANS nema podatke koliko je iznosio.

EPCG je ovaj posao ugovorila nakon što joj je **Uprava za inspekciju naložila da izmjesti dalekovod zbog bezbjednosti imovine i ljudi.**¹⁰ Naime, inspekcija je utvrdila da je na jednom dijelu deponije, zbog kontinuiranog odlaganja pepela i šljake, dalekovod ispod dozvoljene visine, što je opasno za ljude i životinje.

U zahtjevu za dobijanje integrisane dozvole za rad TE, koji je podniet krajem 2016. godine, **EPCG je prikazala da će pepeo i šljaku na deponiju Maljevac odlagati sve do 2021. godine, a da će u njeno zatvaranje i konačnu rekultivaciju uložiti 18 miliona eura.**¹¹

Troškovi zatvaranja deponije Maljevac procijenjeni na 18 miliona eura

Takođe, **EPCG je najavila da će nova deponija biti izgrađena na lokaciji Potrlica**, sa koje se sada iskopava uglj za potrebe rada elektrane. Ovo rješenje je suprotno ranijim najavama da će nova deponija biti izgrađena u Šumanima, gdje je EPCG kupila zemljište od Rudnika uglja za sedam miliona još 2010.¹²

Da su Šumani bili glavna opcija pokazuje Plan javnih nabavki EPCG za 2014. kojim je tada planirala tender za izgradnju deponije na toj lokaciji, a posao je procijenila na 30 miliona.¹³ Tender nikada nije sproveden.

U 2017. pokrenut niz tendera za radove na Maljevcu

U aprilu 2017. godine EPCG je pokrenula tender za izradu glavnog projekta za nastavak korišćenja deponije Maljevac i njenu rekultivaciju, čija je cijena blizu 370 hiljada eura.¹⁴ Glavni projekat treba da ponudi tehnički i ekološki prihvatljivo rješenje za zatvaranje i rekultivaciju odlagališta, uz istovremeno iznalaženje prostora za nastavak odlaganja pepela i šljake na postojećoj lokaciji do stvaranja uslova za prelazak na novu lokaciju.

U istom mjesecu EPCG je pokrenula tender za uređenje terena za potrebe fazne rekultivacije deponije Maljevac, vrijedan preko 960 hiljada.¹⁵ U tenderskoj dokumentaciji je objašnjeno da je radi faznog zatvaranja i rekultivacije planirana podloga za ugradnju vodozaptivnih i rekultivacionih slojeva na deponiji.

**Autor: Istraživački centar MANS-a
Podgorica, jun 2016. godine**

⁸ Cijena posla je ugovorena na 116.620 eura sa uračunatim PDV-om

⁹ Ugovor o izvođenju radova – Izmještanje DV 220 kV Piva – Pljevlja 264 – sjeverna trasa, sa lokacije odlagališta pepela i šljake Maljevac – TE Pljevlja, broj 7910 od dana 24. februara 2016. godine; ugovorena je cijena od 749.000 eura sa uračunatim PDV-om

¹⁰ Rješenje Uprave za inspeksijske poslove – Odsjek za elektroenergetsku inspekciju, broj 0206-113-125/2 od dana 02. juna 2015. godine

¹¹ Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole (broj EPCG 10-00-70262 od dana 22. decembra 2016. godine), koji je podniet Agenciji za zaštitu životne sredine; pepeo i šljaka nastaju kao otpad tokom rada Termoelektrane Pljevlja

¹² Izvještaj o poslovanju Elektroprivrede Crne Gore za 2010. godinu, maj 2011. godine

¹³ Plan javnih nabavki Elektroprivrede Crne Gore za 2014. godinu broj 10-00-41854 od dana 11. jula 2014. godine

¹⁴ Tenderska dokumentacija broj 418 za otvoreni postupak javne nabavke za nabavku radova za izradu glavnog projekta sa dopunskim istražnim radovima i detaljnim geodetskim snimanjima za potrebe nastavka korišćenja deponije Maljevac i fazne rekultivacije od dana 27. aprila 2017. godine

¹⁵ Tenderska dokumentacija broj 419 za otvoreni postupak javne nabavke radova na uređenju terena za potrebe fazne rekultivacije deponije Maljevac od dana 28. aprila 2017. godine